

ΒΗΜΑ 2

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ, ΑΝΗΣΥΧΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Είναι ξεκάθαρες οι διαδικασίες που ακολουθούνται όταν υπάρχει ανησυχία για την ευημερία ενός παιδιού:

Είναι σημαντικό να ετοιμαστεί ενημερωτικό κείμενο όπου θα περιγράφονται οι διαδικασίες, βήμα-βήμα σε ποιες ενέργειες θα προβούν όλοι όσοι επιθυμούν να μεταφέρουν μια ανησυχία/προβληματισμό/παράπονο (να δοθούν αντίγραφα σε όλους/όλες). Κάποιοι οργανισμοί χρησιμοποιούν σχεδιαγράμματα (flow charts) για να δείξουν πιο παραστατικά τις διαδικασίες που ακολουθούνται. Για να βεβαιωθούν ότι οι διαδικασίες είναι κατανοητές και ξεκάθαρα διατυπωμένες στο κείμενο, ζητούν τη βοήθεια από συναδέλφους έτσι ώστε να δοθεί η άποψή τους (ανατροφοδότηση). Ο κύριος σκοπός θα πρέπει να είναι να υπάρχει ένα ανοικτό κλίμα όπου όλες οι ανησυχίες θα αναφέρονται.

Θα πρέπει να αναγράφεται ξεκάθαρα ποιους αφορούν οι διαδικασίες. Να είναι διαφορετικές οι διαδικασίες που ισχύουν για παιδιά (κάτω των 18 χρόνων) και για τις ενήλικες ομάδες (π.χ. ενήλικες με αναπηρίες) καθώς η νομοθεσία και οι κανονισμοί διαφέρουν. Καλό είναι να διατυπώνεται ξεκάθαρα πως η ομοσπονδία έχει καθήκον (duty of care) να προστατεύει τα παιδιά και γι' αυτό καθένας/καθεμιά θα πρέπει να ακολουθεί αυτές τις διαδικασίες σε περίπτωση που προκύψουν ανησυχίες. Είναι σημαντικό να σκεφτείτε και να καθορίσετε κάποιο άτομο από την ομοσπονδία στο οποίο θα μπορεί ένα παιδί, νεαρός αθλητής/αθλήτρια ή άλλο ενήλικας να αποταθεί έτσι ώστε οποιαδήποτε ευαίσθητα θέματα προκύψουν να τύχουν αποτελεσματικής διαχείρισης και με εμπιστευτικότητα. Ένα τέτοιο άτομο χρειάζεται να εκπαιδευτεί ανάλογα (βλ. επιμορφώσεις της διεθνούς ομοσπονδίας που υπάγεστε καθώς και επικοινωνία με ΚΟΑ). Λάβετε υπόψη πως πολλές ανησυχίες δεν αποκαλύπτονται από το ίδιο το παιδί, που βιώνει μια άσχημη εμπειρία, αλλά εντοπίζονται μέσα από την αλλαγή συμπεριφοράς που προβληματίζει και/ή από αναφορές από άλλα άτομα. Χρειάζεται να περιλαμβάνεται περιγραφή ορισμών για τις διάφορες μορφές βίας και κακοποίησης (π.χ. ψυχολογική βία, σεξουαλική κακοποίηση, παραμέληση, κλπ). Ωστόσο επειδή συχνά παρατηρείται πως πολλές ανησυχίες σχετίζονται με αντιπαιδαγωγικές πρακτικές είναι πολύ σημαντικό η ομοσπονδία να έχει καθορίσει διαδικασίες χειρισμού με σκοπό την πρόληψη των κακών πρακτικών που πιθανό να οδηγήσουν σε κακοποίηση.

Είναι σημαντικό να αναφέρονται πληροφορίες και τηλέφωνα επικοινωνίας με την Αστυνομία και της Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας για εφαρμογή της νομοθεσίας για τη σεξουαλική κακοποίηση κατά των παιδιών. Επίσης είναι καλό εδώ να δοθούν πληροφορίες για επικοινωνία με οργανισμούς που παρέχουν στήριξη όπως το Hope for Children και ο ΚΣΟΠ.

Κάθε συμμετέχοντας χρειάζεται να ξέρει ποιος είναι ο λειτουργός ευημερίας στο άθλημά του/της και να γνωρίζει ποιος ακριβώς είναι ο ρόλος του/της. Να γίνει ξεκάθαρο πως υπάρχουν τα **πειθαρχικά** και **ποινικά** παραπτώματα. Όπου προνοεί ο νόμος (π.χ. για

σεξουαλική κακοποίηση παιδιού) να ξέρουν όλοι οι συμμετέχοντες πως αποτίνονται κατευθείαν στην Αστυνομία. Για περιπτώσεις πειθαρχικών ανησυχιών (π.χ. αντιπαιδαγωγική συμπεριφορά προπονητή/προπονήτριας) θα πρέπει ο λειτουργός ευημερίας να κρατά σημειώσεις σε ειδική φόρμα/έντυπο που έχει διαμορφωθεί από την ομοσπονδία. Αυτές οι σημειώσεις/έντυπα θα πρέπει να φυλάσσονται σε ειδικά διαμορφωμένα ντουλάπια και να ακολουθούνται οι διαδικασίες για διαφύλαξη προσωπικών δεδομένων και διατήρηση της εμπιστευτικότητας και ανωνυμίας με βάση τη νομοθεσία.

Υπάρχει κανονισμός/καθοδήγηση όσον αφορά θέματα φωτογράφισης ανηλίκων, χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, γραπτών μηνυμάτων και e-mail:

Χρειάζεται να υπάρχει καθοδήγηση για τη χρήση βίντεο και φωτογράφισης όταν διεξάγονται αθλητικές συναντήσεις/αγώνες λαμβάνοντας υπόψη πληροφορίες όπως ποιοι θα συμμετέχουν, ποιοι θα παρακολουθούν, ποιοι θα βγάλουν φωτογραφίες και βίντεο. Είναι σημαντικό να υπάρχει καθοδήγηση για τη χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, γραπτών μηνυμάτων (texting) και e-mail. Ενώ η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αναπτύσσεται ραγδαία και είναι πλέον απαραίτητη, είναι σημαντικό η ομοσπονδία να ενημερώνεται για τα ρίσκα της χρήσης αυτής της μεθόδου επικοινωνίας, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα τα πλεονεκτήματα που προσφέρει βοηθώντας της ακαδημίες και τους αθλητές να βρίσκονται σε επικοινωνία μεταξύ τους και να ενημερώνονται. Επομένως, να καθορίζεται άτομο υπεύθυνο για θέματα καθοδήγησης για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Είναι σημαντικό να συλλέγονται και οι εισηγήσεις των νεαρών αθλητών καθώς είναι συχνά γνώστες νέων και πιο σύγχρονων μεθόδων σχετικά με τη χρήση των ΜΚΔ οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν.

Πόσο εύκολη είναι η πρόσβαση όλων σε διαδικασίες που αφορούν την ευημερία και προστασία (των παιδιών):

- Εμπλοκή των αθλητών (διαφόρων ηλικιών και ικανοτήτων) και των γονέων/κηδεμόνων για σχεδιασμό των καλύτερων τρόπων επικοινωνίας των διαδικασιών που αφορούν θέματα ευημερίας και προστασίας (internet, posters, leaflets, cards, mobile applications, κλπ).
- Μετάφραση κειμένων σε άλλες γλώσσες και με τρόπο ώστε να είναι κατανοητά σε διάφορες ομάδες ατόμων π.χ. μικρά παιδιά και άτομα με αναπηρίες.
- Οι διαδικασίες που θα διαμορφωθούν χρειάζεται να είναι διαφορετικές, κυρίως όσον αφορά τα παιδιά (π.χ. τα τρίπτυχα να περιλαμβάνουν πληροφορίες με απλοποιημένο τρόπο π.χ. με ποιο άτομο να επικοινωνήσουν σε περίπτωση ανησυχιών καθώς και πληροφορίες για τις διαδικασίες και πηγές πληροφόρησης καθώς και στήριξη σε

γονείς/κηδεμόνες (είναι καλό να γίνει αξιοποίηση και προσαρμογή των πηγών και ιδεών που ήδη εφαρμόζονται από αθλητικές ομοσπονδίες και οργανισμούς εκτός Κύπρου).

- Ιδιαίτερη προσοχή να δίνεται σε διαδικασίες που αφορούν σε ευάλωτες ομάδες αθλητών όπως παιδιά με αναπηρίες και παιδιά που κάνουν πρωταθλητισμό (λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες τους ανάγκες, διαφοροποιημένοι τρόποι επικοινωνίας, ανάλογη πληροφόρηση των επαγγελματιών και εθελοντών που εργάζονται με αυτές τις ομάδες).

Υπάρχει άτομο στην ομοσπονδία σας το οποίο έχει καθοριστεί ως υπεύθυνο για θέματα ευημερίας και προστασίας;

Το άτομο αυτό χρειάζεται να έχει τον χρόνο, τη στήριξη και να έχει λάβει κατάλληλη καθοδήγηση (πολλές διεθνείς ομοσπονδίες έχουν πρόσφατα διαμορφώσει σχετικές εκπαιδεύσεις π.χ. FIFA, IOC – ανατρέξτε σε αυτές μέσα από τις ιστοσελίδες των οργανισμών). Να υπάρχει άτομο για αντικατάστασή του σε περίπτωση απουσίας. Να είναι ηγετική φιγούρα και να μπορεί να ασκήσει επιρροή στα μέλη της ομοσπονδίας ώστε να κάνουν τη δουλειά τους αποτελεσματικά. Θα πρέπει να είναι σε θέση να συγκεντρώνει και να προσαρμόζει διαδικασίες προστασίας και ευημερίας των παιδιών ώστε να υπάρχει πρόληψη καθώς και να ανταποκρίνεται και να διαχειρίζεται σωστά παράπονα και ανησυχίες. Όλα τα μέλη της ομοσπονδίας (μέλη σωματείων/ακαδημιών, παιδιά, γονείς, κλπ) θα πρέπει να γνωρίζουν ότι έχει καθοριστεί ένας τέτοιος λειτουργός. Και πάλι η χρήση αφισών, καρτών, πληροφοριών σε ιστοσελίδες είναι σημαντικά εργαλεία για διασφάλιση ότι όλοι γνωρίζουν με ποιον θα επικοινωνήσουν σε περίπτωση που θα προκύψουν ανησυχίες.

Πόσο αποτελεσματικά τυγχάνουν διαχείρισης παράπονα για κακοποιητικές συμπεριφορές; Ποιες διαδικασίες πρέπει να καθοριστούν σε περίπτωση που υπάρξουν ανησυχίες για κακοποίηση παιδιού, ανάρμοστη και αντιπαιδαγωγική συμπεριφορά;

Να είναι ξεκάθαρος ο τρόπος με τον οποίο γίνονται οι αναφορές/παράπονα (**διαφορετικές διαδικασίες για ποινικής και πειθαρχικής φύσεως παράπονα**); Είναι σημαντικό να ενθαρρύνονται διαδικασίες όπως το κουτί εισηγήσεων και/ή παραπόνων (whistle-blowing) ώστε να υπάρχει αποτελεσματικότητα σε τέτοιες διαδικασίες. Είναι καλό να καθορίζονται χρονοδιαγράμματα (π.χ. μέχρι πότε μπορεί κανείς να αναφέρει/καταγγείλει μια ανησυχία/παράπονο καθώς τα σαφή και ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα θα βοηθήσουν όλους όσοι εμπλέκονται στη διαχείριση παραπόνων να διαχειριστούν πιθανό στρες.

Ποιες υπηρεσίες στήριξης μπορούν να αξιοποιηθούν για βελτίωση των μηχανισμών προστασίας και ευημερίας που έχει διαμορφώσει η ομοσπονδία σας;

Ο ΚΟΑ προωθεί και ενθαρρύνει κάθε ομοσπονδία να προχωρήσει σε διαμόρφωση συνεργασιών με υπηρεσίες, επιτροπές και οργανισμούς, κυβερνητικούς και μη, εντός Κύπρου (π.χ. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας [ΥΠΠΑΝ], ΚΣΟΠ, ΗFC, Αστυνομία) και εκτός (π.χ. The Child Protection in Sport Unit [the CPSU], Enlarged Partial Agreement in Sport (EPAS)- Council of Europe) που σχετίζονται με θέματα που άπτονται της ευημερίας με στόχο την καθοδήγηση, προγραμματισμό επιμορφώσεων, ενημερωτικών συναντήσεων, ανταλλαγή/μοίρασμα πρακτικών και εισηγήσεων.

